Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 41. | Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ 21 Februarie (5 Martie) | 1889.

Demonstrațiunile în Pesta.*)

Demonstrațiunile în Peșta, carĭ nu mai încetéză, suntŭ cu multŭ mai instructive, decâtŭ ca sĕ nu merite a reveni asupra lorŭ.

Inainte de tóte demonstrațiunile unguresci ne arată, că tinerimei studióse maghiare îi este ertatŭ a face tămbălău politicŭ în měsura cea mai mare, pe când tinerilorŭ românĭ nu le este permisŭ așĭ aduce aminte nicĭ de ḑiua eliberării moșĭ-strămoșilorŭ lorŭ din jugulŭ iobăgiei seculare, fără a fi amenințațĭ cu eliminare din institutele de învĕțămĕntŭ și cu închisorĭ, ba fără a se amenința cu închidere chiar institutele de învĕțămĕntŭ sub pretextŭ că tinerimea se cresce în ele în spiritŭ dușmanŭ statului.

Studenților unguri li se atribue din partea oposițiunei maghiare rolulŭ de a salva patria față cu maioritatea servilă a dietei. Și nu-i mirare, décă și bĕtrânulŭ poetŭ Jokai, cu tóte că e mamelucŭ de trei-spre-ḑece probe alŭ erei lui Tisza, celŭ puținŭ odată în totŭ anulŭ le aduce aminte tinerilorŭ ungurĭ ce lucrurĭ marĭ a făcutŭ junimea maghiară în 1848, de témă ca nu cumva cea de adĭ sĕ uite a face la ocasiunĭ date ciorborŭ politicŭ.

Guvernamentalii baremĭ nu îndrăsnescŭ a le nega pe față tinerilorŭ ungurĭ înalta chiămare de a salva patria. Dér junimei române nu-i iértă guvernulŭ a se întruni nicĭ pentru cultivarea limbei sale materne, fără de a-șĭ atrage volniciile conscolarilorŭ și prigonirile autorităților de totŭ feliulŭ.

Astfeliu stămŭ cu egala îndreptățire în acésta privință și asemenea în tóte celelalte. Ceea ce la Ungurĭ se consideră ca dreptŭ cetățenescŭ, ca virtute patriotică și bărbăție, nouĕ Românilorŭ ni se impută ca trădare de patriă.

Dealtmintrelea Tisza a seceratŭ de astădată numai ce a semĕnatŭ de când e la cârmă. Densulŭ și după elŭ organele și toțĭ aderenții lui au desconsideratŭ și au călcatŭ în decursŭ de 12 anĭ fără sfială legile, îndată ce nu li-au convenitŭ séu au statŭ în cale machinațiunilorŭ lorŭ în susŭ și în josŭ. Cu modulŭ acesta s'a lățitŭ în tótă țéra ca ciuma desconsiderarea, ba chiar batjocurirea legilorŭ, care șĭ-a ajunsŭ culminațiunea acum, când față cu maioritatea „legală“ a dietei, față cu prea mărita „voință a națiunei“ vinŭ sĕ demonstreze studenții maghiarĭ și adunăturile de pe strade, ba vorŭ sĕ constringă pe acéstă maioritate a dietei de a primi și împlini cererile lorŭ la legiferare.

Astăḑĭ dér legile nu se facŭ numai de dietă, ci și de junimea studiósă și de tumultuanții de pe stradă. Nicĭ nu putĕ sĕ nu ajungă odată lucrurile aicĭ într'o țéră, unde basa parlamentarismului, legea de alegere, se făcŭ cu intențiune de a eschide mulțime de cetățenĭ dela esercitarea dreptului de alegătorŭ; unde la alegerile pentru dietă se comitŭ și față cu acésta lege nedréptă abusurĭ atâtŭ de oribile, încâtŭ tótă alegerea devine lucru de rîsŭ; unde arondarea iurisdicțiunilorŭ se făcŭ cu intențiune de a suprematisa și nulifica pe cetățenii nemaghiarĭ; unde tóte volniciile celorŭ dela putere și a amicilorŭ lorŭ rĕmânŭ nepedepsite, ba trecŭ chiar de virtuțĭ, îndată ce li-se póte da coloritŭ și pretextŭ „patrioticŭ:“ unde guvernulŭ și organele lui încuragiază apucăturĭ de acele, prin carĭ se încarcă dărĭ de desnaționalisare în spatele bieților órmenĭ, carĭ și așa de abia mai potŭ resufla sub multele greutățĭ.

De vorŭ merge lucrurile totŭ așa încă câțiva anĭ, precum au mersŭ sub guvernulŭ lui Tisza pân'acum, atuncĭ legile nu se vorŭ mai aduce de către maioritățile dietale măiestrite, în pomposulŭ palatŭ edificatŭ cu milióne la voința lui Tisza, ci pe câmpulŭ „Rákos“ de către adunăturile din Pesta.

Cine va trăi, va vedé. La acésta nu trebue alta decâtŭ a se face cu legile, ce s'a făcutŭ, pân' acum, a nu le respecta în guvernŭ, a nu le respecta în oficii, apoi e gata huiduirea lorŭ prin adunăturile plebei de pe strade.

Pĕcatele politice ale regimului tiszaistŭ începŭ a aduce ródele lorŭ.

De astădată apa i s'a suitŭ lui Tisza până la gură și nu va fi vina Kossuthiștilorŭ și a partidei lui Apponyi décă nu se va suì și mai susŭ.

Față cu cele întêmplate ni se îmbiă și nouĕ Românilorŭ, ba tuturorŭ Nemaghiarilorŭ întrebarea că óre nu trebuia sĕ luămŭ și noi posițiune în cestiunea acésta?

Bine este óre ca noi sĕ tăcemŭ tăcerea pescelui și sĕ ne arătămŭ ca nisce nule politice, cu carĭ nu calculéză nimenĭ, tocmai atuncĭ când contrarii noștri naționalĭ vestescŭ lumei, că ei și numai ei decidŭ asupra sorții acestui statŭ? Voimŭ noi óre ca nicĭ în rĕndurile armatei comune sĕ nu scape fii noștri de șicanele cu „limba statului?“

Sĕ ne cugetămŭ; lucrulŭ merită ostenéla.

*) Dămŭ locŭ acestui articulŭ, ce ne vine dela unŭ stimatŭ amicŭ alŭ fóiei nóstre. Red.

Atentatulŭ celŭ mai nou.

Dămŭ locŭ astăḑĭ în traducere fidelă decisiunei ministeriale despre care amŭ vorbitŭ în numĕrulŭ de Mercurĭ alŭ fóiei nóstre și prin care se respinge aprobarea statutelorŭ societății de lectură române „Minerva“, ce au voitŭ sĕ-o înființeze studenții românĭ dela universitatea din Clușiu. Acesta este atentatulŭ celŭ mai nou îndreptatŭ în contra limbei și a culturii nóstre, în contra drepturilorŭ și a libertății studenților românĭ.

Étă ce a hotărîtŭ ministrulŭ Csaky în înțelegere cu colegulŭ sĕu dela interne br. Orczy:

Nr. 4290.

Dela ministrulŭ de culte și instrucțiune publică.

Statutele societății „Minerva“ pe care ascultătorii de limba română dela universitatea din Clușŭ și-au propusŭ sĕ o înființeze, carĭ mĭ-s'au presentatŭ de către senatulŭ universitarŭ cu adresa sa Nr. 1144 din anulŭ scolarŭ trecutŭ, i-le retrimitŭ împreună cu hârtiile alăturate spre a lua disposițiile de lipsă, pe lângă aceea în sciințare, că după ce ascultătorii dela universitatea din Clușiu au deja cercurĭ de cultivare în carĭ fiecare ascultătorŭ dela universitate fără deosebire de religiă și de naționalitate póte întra ca membru, mai departe după-ce în Clușiu esistă bibliotecĭ literale și sociale, institute și reuniunĭ de binefacere pentru tóte clasele societății; ba de faptŭ funcționéză în Clușiu și o filială a Asociațiunei pentru promovarea literaturei și a culturei române din părțile ardelene și astfeliu *esistența societății din vorbă e cu totulŭ superfluă*; după-ce în fine considerândŭ numĕrulŭ celŭ micŭ alŭ ascultătorilorŭ universitarĭ de limba română și taxa pré neînsemnată ce ar fi a se plăti de către membrii societății, acéstă societate nu s'ar putĕ susține cu propriele sale puterĭ — din tóte aceste considerante amŭ aflatŭ în cointelegere cu d-lŭ ministru de interne, că statutele, în carĭ și așa unele puncte suntŭ neclare și ușorŭ ar putĕ da nascere unorŭ abusurĭ, *nu se potŭ aproba*.

Budapesta, 4 Februarie 1889.

Conte Csaky m. p.

„Limba germană“.

Sub titlulŭ acesta publică „Erdelyi Hirado“ dela 1 Martie unŭ articulŭ scrisŭ de Ludovicŭ Urmossy, în care se plânge autorulŭ, că pe lângă tóte că dela 1887 încóce se sporescŭ din ḑi în ḑi mai multŭ diferitele școle și pedagogii în Ungaria, numeróse familii unguresci însĕ își trimitŭ copii și mai vêrtosŭ fetele lorŭ la școle în străinătate séu la școle străine din patriă, unde își perdŭ și puținulŭ spiritŭ maghiarŭ, ce s'a legatŭ de ei. Singurŭ numai în Viena au fostŭ la diferitele facultățĭ 950 de studențĭ maghiarĭ în anulŭ scolasticŭ trecutŭ. Că în numĕrulŭ acesta se cuprindŭ și Jidovii, carĭ s'au mărturisitŭ a fi de origine maghiară — acésta ḑice autorulŭ articulului că nu multŭ hotăresce. Destulŭ că în străinătate studiéză mulțĭ tinerĭ maghiarĭ, ér fete cu miile.

In alte state nu se întêmplă așa. Germania nu permite tinerimei a cerceta școle din străinătate, în Francia nu se obicĭnuesce acésta, Englesilorŭ nicĭ prin minte nu le trece sĕ facă așa ceva, Rusia a opritŭ umblarea în străinătate. Nu din pasiune își crescŭ statele din străinătate copii lorŭ acasă, ci din interesŭ naționalŭ. Apoi continuă astfeliu:

„Ce sĕ ḑicemŭ acum despre ordinațiunea aceea a lui Csaky, prin care pune limba germană în acelașĭ rangŭ cu cea maghiară? Décă ministrulŭ pretinde ca esamenulŭ din limba germană sĕ se facă în limba germană și décă ministrulŭ pretinde ca sĕ nu reușéscă la esamenŭ cei carĭ nu se sciu esprima în acéstă limbă, este evidentŭ, că prin acésta limba germană s'a pusŭ pe tréptă egală cu cea maghiară. Urmarea va fi, că limba germană va deveni atâtŭ de generală, încâtŭ cei carĭ nu vorŭ avé a se pregăti pentru a intra în vre-unŭ oficiu, vorŭ crede superfluu a-șĭ mai însuși și limba maghiară, deórece și cu limba germană potŭ să se fericéscă, căcĭ și acésta a devenitŭ în câtva limbă de statŭ.

„Cumcă acésta are sĕ urmeze din partea naționalitățilorŭ nóstre, au doveditʼo deja locuitorii sêrbĭ mai bogațĭ din Bănatŭ, dintre carĭ mulțĭ șĭ-au rechiămatŭ copii lorŭ din orașele unguresci; pentru ce sĕ-șĭ facă spese, căcĭ acum și fără limba ungurĕscă se potŭ ferici. După constatarea ḑiarelorŭ, numĕrulŭ celorŭ carĭ au făcutŭ astfeliu a ajunsŭ deja la câteva sute.

Sĕ privimŭ la Transilvania. Ne luptămŭ pentru a marca câtŭ mai multŭ caracterulŭ de statŭ alŭ limbei ungurescĭ; óre se va mai putĕ face acésta cu succesulŭ de până acum, *óre putĕ-vomŭ noi maghiarisa comerciulŭ*, décă cunoscința limbei germane va deveni cu timpulŭ atâtŭ de generală, încâtŭ — după cum a ḑisŭ Apponyi — necunoscința limbei unguresci nu va pricinui în lumea comercială nicĭ unŭ neajunsŭ.

O națiune numai unŭ felŭ de cultură póte sĕ aibă și aceea póte fi sĕu națională, séu străină . . . Orĭ ce cultură însĕ numai așa este tare, décă e națională . . . Fiindŭ orĭ ce cultură legată de limbă, e necesară din asta causă hegemonia limbei unguresci în Ungaria (sic) și e de lipsă ca sĕ contrabalansămŭ orĭ-ce altă hegemoniă, fiă acésta chiar și germană.

Décă în interesulŭ unității națiunei germane constătătóre din 42 milióne se crede a fi de lipsă asuprirea restrînsei limbĭ polone, așa că în școlele polone acum numai în limba germană este permisă instrucțiunea.....; décă în mica Românie nicĭ chiar firma prăvăliilorŭ nu póte fi scrisă în altă limbă afară de cea valahă*) — atuncĭ doră multora dintre noi ne va fi permisŭ a striga în contra hegemoniei limbei germane. Décă scopulŭ este ca sĕ se introducă limba germană pentru ca diferitele popóre sĕ se pótă înțelege între sine — precum ḑice „Nemzet“ — făcêndu-se acésta, Ungaria nu mai e Ungariă, ci de faptŭ ea va deveni numai o provinciă a marelui imperiu germanŭ.“

Vorbesce „patriotulŭ“ parcă s'ar afla în Maghiaria cea închipuită a Kulturegyletului, ér nu în statulŭ celŭ poliglotŭ!

Din dieta ungurĕscă.

In ședința dela 27 Februarie, dep. Ludovicŭ *Tisza*, vorbindŭ la §§ 24 și 25, ḑise, că nu crede, că națiunea ungurĕscă ar mai avé sĕ se témă câtușĭ de puținŭ de germanisare. De aceea e rĕu, că se agită cu acésta, căcĭ pe când „noi ne ocupămŭ cu astfelŭ de certe micĭ, în situațiunea lumei celei marĭ se potŭ pregăti seriόse evenimente.“

Iranyi ḑice, că concesiunile ce se facŭ în privința legii unguresci la esamenulŭ de oficerŭ pentru voluntarĭ sĕ se cuprindă în lege. Akusiu *Beöthy* ḑice, că alte suntŭ drepturile regelui Ungariei, și alte ale împĕratului Austriei. Sĕ se

*) Acésta nu este adevĕratŭ. Red.

ia în lege cestiunea limbei și anume: voluntarii țerilorŭ corónei ungare potŭ depune esamenulŭ de oficerŭ după cum voescŭ, în limba statului (unguresce), ori în limba germană.

Stefanŭ *Nagy* dice că nu e practicŭa face oficerî cu forța, și érășî e greșitŭ a face suboficerî din tinerii carî cadŭ la esamenulŭ de oficerî, pentru că'i descu, ragiază; numai ómenii din poporŭ suntŭ potriviți a fi suboficerî pentru că cunoscŭ mai bine deprinderile soldaților. Respinge amêndoi paragrafii. *Czirer* vrea armată separată ungurésca, ér până atuncî sĕ se esprime'n lege, că esamenulŭ se depune în limba unguréscă. Respinge paragrafii dicêndŭ: „orî ce altă națiune se consolidéză și numai noi sĕ rĕmânemŭ îndĕrĕtŭ?"

Vrêndŭ sĕ vorbéscă ministrulŭ Tisza oposiția face mare larmă ér președintele o chiamă la ordine.

Ministrulŭ *Tisza* (Oposiția îî strigă în batjocură: Hoch! Președintele chiamă la ordine) dice, că stabilirea limbei în armată e unŭ dreptŭ alŭ corónei. Pe Beöthy îlŭ combate dicênd, că în 1875 făcea parte dintr'unŭ partidŭ, alŭ căruî conducétorŭ cerea desființarea honvedimei (Mare mișcare.) Tisza se laudă, că sub guvernulŭ lui s'a asiguratŭ statulŭ ungurescŭ și luptele naționalităților au perdutŭ din agerime. Tocmai de aceea n'ar fi cu cale a face sĕ se aprindŭ érășî schinteiaincă nestinsă de totŭ prin stabilirea limbei armatei în lege. Apoi încheiă: Celŭ tare numai cu celŭ tare légă alianță. Décă amŭ vrea adî ca tocma în cestiunea armatei sĕ restrîngemŭ drepturile Maiestății Sale și sĕ amânămŭ pentru multŭ timpŭ dispositiunile privitóre la puterea armată, óre nu credeți, că va înceta acéstă încredere? (Strigărî în stânga: Sĕ nu ne germaniseze!) Alianța nu atêrnă de aceea ca sĕ fimŭ germanî ci sĕ fimŭ tarî. Cu privire la întreruperî și la strigăte de „hoch" și „abzug" dise, că nu'i pasă de ele.

In ședința acésta într'adevĕrŭ, că ministrulŭ-președinte a fostŭ uritŭ hârțuitŭ. Unŭ minutŭ i-a totŭ strigatŭ oposiția în nemțesce: hoch! Ministrulŭ observă, că așa se strigă numai în parlamentulŭ germanŭ, ér nu în celŭ ungurescŭ. Oposiția începŭ se strige: höher! höher! și a freca cu piciórele pe podinî, a tuși, a'șî sufla nasurile, a cefăi, a horcăi, a strănuta și altele. Președintele camerei într'una suna și cema la ordine. Cu mare greutate în fine se putŭ face tăcere și ministrulŭ își ținŭ vorbirea ceamŭ resumat'o mai susŭ.

SCIRILE DILEI.

Concertulŭ d-lui D. Popovicî, de aseră a avutŭ succesŭ strălucitŭ. Lume multă. Tóte notabilitățile orașului erau de față. Escelentulŭ baritonistŭ românŭ a seceratŭ dese și sgomotóse aplause. Unele piese din programŭ a trebuitŭ sĕ le repeteze. Vomŭ reveni.

* * *

Deputați sinodalî. Consistoriulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu a adresatŭ oficiilorŭ protopresbiterale ale tracturilorŭ Sibiiu, Agnita, Avrigŭ, Mediașŭ, Giógiu I, Giógiu II, Turda, Lupșa, Clușiu, Branŭ și Făgărașŭ, ca sĕ dispună a se alege deputați la sinodulŭ archidiecesanŭ în acele locurî, care după ultimele din anulŭ trecutŭ au devenitŭ vacante.

* * *

D-lŭ Petru Popŭ, fostŭ până acum subjude în Margita, comit. Bihorŭ, este numitŭ jude la Brașovŭ în loculŭ d-lui Alex. Onaciu, înaintatŭ la curtea de apelŭ din Têrgu-Mureșului.

* * *

A pățit'o jidovulŭ. In 1881 unŭ jidovŭ tînĕrŭ anume Armin Neumann se opri într'o călĕtoriă la preotulŭ gr. cat. din Chinezŭ (Er. Kenes, comit. Bihorŭ,) care așa impresionă prin purtarea sa pe jidovulŭ, încâtŭ acesta întorcêndu-se după câtva timpŭ érășî pe la preotulŭ se boteză și luă numele Alexandru Kenezi. Acum în urmă jidovulŭ se căi că s'a făcutŭ creștinŭ, și vrêndŭ sĕ fie érășî jidovŭ, cerŭ ministrului ungurescŭ de culte sĕ anuleze botezulŭ, sub pretextŭ că nu era de 18 anî când s'a botezatŭ. Ministrulŭ însĕ decise dicêndŭ, că nu stă în puterea sa acésta, deórece botezulŭ după dogma catolică e o taină ce nu se póte șterge și în casulŭ de față nicî legea nu-lŭ póte ataca, fiindŭ că preotulŭ, precum s'a constatatŭ oficialŭ, a procedatŭ după tóte regulele legii. Afară de acésta, nu s'a putută constata etatea de atuncî a botezatului. Numai o greșélă a făcutŭ preotulŭ, că a datŭ botezatului și unŭ nou nume de familiă, ceea ce numai ministrulŭ o póte face. Kenezi se va șterge decî cu acestŭ nume din registrulŭ botezaților, dér va trebui sĕ rĕmână creștinŭ cu numele Neumann.

* * *

U scurtŭ. Cetimŭ în „Românulŭ": Ministerulŭ instrucțiunei publice revenindŭ asupra ordinului circularŭ din Maiu 1881, relativŭ la aplicarea ortografiei academiei în șcóle și cărți didactice, se face cunoscutŭ, că în privința întrebuințărei literei *ŭ* (u scurtŭ), lasă la aprețiarea fiăcăruia décă mai trebue séu nu admisŭ în scriere.

* * *

Fondurile bisericescî - naționale ale Sêrbilorŭ din Ungaria au fostŭ cu finea anului 1887 de: 5 milióne 327 fl. 62 cr. Parte din aceste fondurî suntŭ destinate pentru stipendii.

* * *

Carne confiscată. Sâmbata trecută a. m. poliția din locŭ a confiscatŭ o cantitate mai mare de carne de porcŭ, ce s'a constatatŭ la visitare, că are mazĕre.

* * *

Generalulŭ belgianŭ Brialmont e așteptatŭ — scrie „Românulŭ" — sĕ sosescă pe la începutulŭ lui Martie v. în Bucurescî, fiindŭ învitatŭ de d-lŭ generalŭ Manu, ministrulŭ de rĕsboiu, ca sĕ ia parte la lucrările comisiunei de fortificații.

* * *

Nenorocire. Érășî înregistrămŭ unŭ casŭ de nenorocire întêmplată din pricina împușcăturilorŭ la nuntă. In Ungra a fostŭ rănitŭ la o nuntă băetulŭ preotului Sofronŭ Roșca de acolo de umplătura din pistolulŭ lui George Toma, care n'a fostŭ băgătorŭ de sémă.

Parastasŭ pentru Archiducele Rudolfŭ.

Acintișiu, 27 Februarie 1889.

Astădî s'a oficiatŭ serviciu divinŭ pentru eternulŭ și fericitulŭ repausŭ alŭ defunctului Principe de corónă și Archiduce Rudolfŭ în biserica nóstră gr. c. din Acintișiu. Avisându-se spre acestŭ scopŭ din partea onoratului d-nŭ preotŭ Demetriu Metea atâtŭ comuna bisericéscă, câtŭ și cea civilă, s'a presentatŭ pe lângă comuna bisericéscă cu Curatorele în frunte și comuna civilă în frunte cu judele comunalŭ, afară de notarulŭ care absentă din causa unui morbŭ neprevĕdutŭ. După serviciulŭ liturgiei s'a celebratŭ parastasulŭ căruia-i urmă o predică fórte pĕtrundĕtóre storcêndŭ lacrime pentru durerea și rana causată pre bunilorŭ nostri monarchî prin încetarea din viĕță a unicului Lorŭ fiu. *I. C.*

Rogorŭ, 28 Februarie 1889.

Dumineca în 24 Februarie n. în lăsarea de carne s'a celebratŭ în biserica gr. cat. din Rogorŭ Sfânta liturgie, și după aceea a eșitŭ totŭ poporulŭ din sfânta biserică afară cu steagulŭ (praporii) unde era întregŭ poporulŭ din Rogorŭ; înaintea Sfintei bisericî s'a făcutŭ parastasŭ pentru sufletulŭ adormitului în Domnulŭ A. Sale principelui de Corónă Rudolfŭ. Cu acéstă ocasiune a fostŭ de față tótă antistia comunală împreună cu toți membrii comunalî, cu Judele comunei Alexandru Popŭ în frunte. Parastasu s'a celebratŭ de d-lŭ preotŭ Alexandru Bodea, după sĕvîrșirea parastasului s'a cetitŭ rugăciunea de deslegare, a ținutŭ o cuvêntare potrivită, care a stersŭ lacremî ferbințî. Intregŭ poporulŭ s'a rugatŭ în genunchî cătră atotŭ puternicului Dumnedeu sĕ deie mângăere Maiestății Sale și tuturorŭ celorŭ întristați din casa domnitóre. In turnulŭ bisericii fâlfâia steagulŭ negru. La parastasŭ s'au făcutŭ tóte datinele bisericii acestei comune, împărțindu-se și milostenii la săracî. *N. B.*

Valcăulŭ maghiarŭ, 29 Febr. 1889.

In 23 Februarie n. s'a celebratŭ parastasŭ pentru Alteța Sa prințulŭ de corónă Rudolfŭ în biserica gr. cat. din Valcăulŭ maghiarŭ, diecesa Gherlei, com. Sĕlagiu, de cătră onor. d-nŭ Cristoforŭ Turtureanu parochŭ localŭ. La acéstă solemnitate a participatŭ unŭ numĕrŭ frumosŭ dintre poporenii gr. cat. ai aceleiașî comune, antistia bisericéscă tótă, și toți îmbrăcați sĕrbătoresce. Ér d-lŭ preotŭ s'a îmbrăcatŭ în vestminte de doliu; după ce s'a finitŭ sf. liturgie, s'a celebratŭ „Parastasulŭ", la care d-lŭ preotŭ ținŭ o vorbire scurtă, însĕ bine nimerită.

Cu părere de rĕu vinŭ a scrie și aceea, că deși fiindŭ oficiosŭ învitată și antistia comunală din locŭ, din partea d-lui preotŭ localŭ, (sub Nru 17—1889 a agendelorŭ parochiale) la participarea solemnă a parastasului numitŭ, totușî d-lŭ Kájetán Kálmán, notarŭ cercuale, care locuesce în locŭ, șî-a pregetatŭ ostenéla a se presenta; nu sciu — de frica crucei? orî a fostŭ a vêna iepurî, orî póte pe atuncî era prea ocupatŭ cu esecuarea dărilorŭ. *G.*

Din camerile române.

Camera. Ședința dela 10 Februarie.

D-lŭ Ionŭ *Lahovary* cere votarea urgenței asupra proectului, care reduce la 2% dela 4% taxa comunală a orașului Giurgiu.

La ordinea dilei alegerea unui membru în comisiunea de informațiunî pentru darea în judecată a guvernului trecut.

D-lŭ *Miltiade Tzoni* își dă din nou demisiunea din comisiunea de informațiunî, din considerațiunî personale. Arată cu acéstă ocasiune falsulŭ liberalismŭ, profesatŭ de d-nulŭ I. C. Brătianu și ai sĕi. Rógă din nou a i-se primi demisiunea. — Se primesce.

Se procede la votarea a doi membri noi în comisiunea de informațiunî. S'au alesŭ d-nii Gh. Apostoleanu și Augustŭ Peșacovŭ.

In ședința dela 11 Februarie s'a hotărîtŭ, ca în ședința viitóre sĕ se pună la ordinea dilei proiectulŭ pentru vêndarea bunurilorŭ statului la țĕranî și s'a alesŭ comisia căreia sĕ i-se expună situația lucrărilorŭ de fortificații și motivele pentru cerere de nouĕ credite în acestŭ scopŭ.

Se votéză indigenatulŭ lui Stefanidi G.

Senatulŭ. Ședința dela 11 Februarie.

Se dă citire a doua óră propunerei d-lui V. A. Urechiă privitóre la proj. de lege relativŭ la conservarea monumentelorŭ naționale.

D-lŭ *N. Crețulescu* întrébă pe d. ministru de finance și pe celŭ de instrucție ce se face cu creditulŭ încuviințatŭ din inițiativa parlamentară de Cameră pentru Atheneu, a cărei întârdiere de a trece prin filieră legiutóre nu o înțelege.

D-lŭ *Al. Marghilomanŭ* dice, că acest creditŭ se va aduce la Senatŭ chiar sĕptĕmâna viitore.

Se votéză indigenatulŭ lui Papazovicî din Macedonia. Se votéză recunóscerea calității de românŭ d-lui Ionŭ Ieremia.

Se pune la votŭ indigenatulŭ, cu dispensă de stagiu, a grecului Petropuloides.

D-lŭ *Cămărășescu* arată, că acestŭ Petropulo s'a bucuratŭ de protecția străină până la 30 Noemvre curentŭ. (Aplause). De ce voițî sĕ votațî pe unŭ străinŭ așa de lesne.

Se pune la votŭ indigenatulŭ și neîntrunindŭ ½ se declară nulŭ.

Mĕsurile în contra ligei patriotice francese.

Mĕsurile polițienescî, ce noulŭ guvernŭ francesŭ a găsitŭ cu cale a-le lua în contra ligei patriotice, își au isvorulŭ în incidentulŭ cu espediția Acinov. Se scie, că acestŭ aventurierŭ e luatŭ prisonierŭ de Francesî, fiindcă încercase sĕ ia în posesiune teritoriulŭ francesŭ dela Sagallo. „Monitorulŭ Oficialŭ" rusescŭ a publicatŭ unŭ comunicatŭ, în care arată că Acinov e vinovatŭ și că guvernulŭ rusŭ n'are nicî o legătură cu espediția hatmanului căzăcescŭ, prin urmare faptulŭ, că Francesii prin bombardarea espediției au omorîtŭ vr'o cincî cazacî și au rănitŭ pe alții, nu póte strica raporturile ruso-francese, fiindŭ responsabilŭ de cele întêmplate Acinov.

Liga patriotică francesă a găsitŭ cu cale sĕ adreseze cătră Francesî unŭ manifestŭ, cerêndŭ sĕ contribue cu banî pentru familiile cazacilorŭ uciși prin bombardare. In manifestŭ se protestéză în contra guvernului, că a vĕrsatŭ sânge rusescŭ, se adreséză națiunei rusescî espresiunea condolențelorŭ, compătimirei și devotamentului ligiștilorŭ. Manifestulŭ a fostŭ subscrisŭ de președintele ligei Deroulède și de generalulŭ-delegatŭ Laguerre. Liga a și subscrisŭ totodată 1000 francî.

Poliția, la ordinulŭ guvernului, a făcutŭ la 28 Februarie n. perchisiție domiciliară în localulŭ ligei patriotice, împreună cu unŭ judecătorŭ de instrucțiune și cu alțî funcționarî judecătorescî, pe temeiulŭ § 84 din codulŭ penalŭ, care dice: Celŭ-ce prin acțiunî dușmănóse, neincuviințate de guvern, espune statulŭ unei declarațiunî de rĕsboiu, se pedepsesce cu espulsare, și décă în adevĕrŭ a urmatŭ rĕsboiu, cu deportațiune. Judele de instrucțiune arătă, că societatea e desființată. Ușile fură ocupate de poliția, ér în localŭ numai membrilorŭ comitetului ligei li-s'a permisŭ intrarea. Deroulède protestă. Se telefonă la camera deputatului Laguerre, care apărŭ îndată spărgêndŭ ușa. S'a adusŭ unŭ lăcătușŭ, care a deschisŭ duiapurile. S'au sigilatŭ lucrurile și s'au luatŭ hârtiile. Mai veniseră și alțî deputați. Comitetulŭ ligei publică imediatŭ unŭ protestŭ în contra actului de volnicia în contra ligei ținêndŭ totodată la dreptulŭ de esistență a reuniunei. Laguerre publică o scrisóre deschisă cătră ministrulŭ de justiță, cerênd sĕ'lŭ urmărescă și pe dênsulŭ ca unulŭ ce a subscrisŭ manifestulŭ și spunêndŭ că'lŭ va interpela în cameră asupra procederei ilegale. Unŭ articolŭ alŭ diarului boulangistŭ „La Presse" are titlulŭ: Au înebunitŭ! Séra s'a datŭ la „Grand Hotel" unŭ prândŭ în onórea lui Boulanger. Au avutŭ intrare ómenii din tóte stratele sociale și politice, în numĕrŭ nespusŭ de mare, chiarŭ și dame și persóne, la care nu s'ar fi așteptatŭ. Toți cei de față au defilatŭ pe dinaintea lui Boulanger stringêndu'i mâna. Boulanger a fostŭ de o curtenire și prevenire nespusă. Deroulède și Laguerre n'au fostŭ arestați.

Corespondența „Gaz. Trans."

De sub muntele Ciucașulŭ, Febr. 1889.

Din giurulŭ șghiaburilorŭ petróse ale acestui munte, pentru care îi mai dicŭ poporenii și „Petrosulŭ", curgŭ diferite părâuțe cristaline, în diferite părțî; acestea încetulŭ cu încetulŭ se mărescŭ, și împreunându-se dau nascere la unŭ părâu mare; acesta érășî la rêndu-i, mai la vale, se împreună din josŭ de pasulŭ Buzĕu cu unŭ altŭ părâuțŭ ce pórtă numele Buzăelŭ. Așa se dă nascere unui riulețŭ, ce curge spre médă-nópte, până la o distanță de vr'o 8 chilometri, și de acolo îndată se întórce cătră rĕsăritŭ și trece pe pĕmêntulŭ României; acestŭ rîu pórtă numele Buzĕu.

Imprejurulŭ acestui rîu se estinde în drépta și în stânga unŭ locŭ fórte romanticŭ, cu luncî, cu dealurî și coline, pe carî suntŭ situate trei comune curatŭ

românescĭ: Vama-Buzĕului, Intorsura-Buzĕului, (numită astfelŭ dela întórcerea rîului spre rĕsăritŭ) şi Sita-Buzĕului, de carĭ credŭ că cei mai mulţĭ dintre cetitorĭ numai din geografiă vorŭ fi auditŭ şi le vorŭ fi cunoscêndŭ, deórece nimenĭ nu a scrisŭ nimicŭ prin ḑiare despre aceste comune, cu populaţiune curatŭ română, ce trăesce isolată aci între munţĭ şi delurĭ. Sĕ nu se crédă, că acéstă isolare ar fi adusŭ cu sine ca locuitorii comunelorŭ din vorbă sĕ aibă niscai moravurĭ deosebite orĭ totŭ isolate. Ei suntŭ fórte muncitorĭ şi prin muncă dréptă se potŭ susţinĕ, fiindŭ între ei meşterĭ de şindilă, de pregătirea salitri etc., apoi facŭ cărăuşiă cu lemne, fênŭ şi şi ceva negoţŭ, pe urma cărora plătescŭ proprietarilorŭ arenḑile, fiindŭ partea cea mai mare din ei arêndaşĭ, apoi dările cele multe ale statului, arunculŭ comunalŭ şi supórtă şi cheltuelile cu familia etc.

Dér nu numai muncitorĭ suntŭ, ci şi cruţătorĭ, căcĭ fiecare comună din aceste trei îşĭ are locaşulŭ sĕu sfântŭ pentru alinarea durerilorŭ, cu preotŭ harnicŭ şi scólă confesională cu învĕţătorŭ cualificatŭ, carĭ scóle suntŭ edificate şi susţinute din propriele lorŭ puterĭ, corĕspunḑind pe deplin cerinţelorŭ timpului; ba cum este comuna Intorsura Buzĕului din centru póte fi mândră cu scóla sa şi, ce e mai de laudă, s'a pregătitŭ mai de demultŭ, din anii cei mai favorabilĭ, şi şĭ-a asiguratŭ salarulŭ învĕţătorescŭ, aşa că astăḑĭ locuitorii nu contribuescŭ prin repartiţiune nicĭ unŭ crucerŭ, plătindu-se din fondŭ salarulŭ învĕţătorescŭ. Laudă învĕţătorului-parochŭ, care a contribuitŭ la acéstă stare de lucrurĭ vrednică de imitatŭ. Dăruiéscă Cerulŭ în multe parochii astfelŭ de păstorĭ harnicĭ!

In aceste comune se află puţină inteliginţă, dér acéstă inteligenţă română a trăitŭ şi trăesce în armoniă. Intre inteligenţii comunelorŭ a fostŭ şi este şi câte o persónă două de altă naţiune, amploiaţĭ vamalĭ, notarĭ etc.

In aceste comune române, în urma intrării în vigóre a legei practisate deja pentru notarĭ, a fostŭ alesŭ şi aci, se înţelege pe vieţă, unŭ notarŭ cercualŭ anume Nagy Pál. Acesta, vĕḑêndu-se instituitŭ între poporenii aceştia bunĭ şi muncitorĭ, a devenitŭ cu timpulŭ aci totulŭ: notarŭ cercualŭ, jude, advocatŭ, era chiarŭ şi pandurŭ şi esecutorŭ etc. cu unŭ cuvêntŭ îndeplinea tóte funcţiunile, maltratândŭ pe bieţii ómenĭ carĭ cu causă, carĭ fără causă, în modulŭ celŭ mai nesuferibilŭ, trăgêndŭ, sugêndŭ etc.

Aşa inteligenţa din acestŭ cercŭ, încetulŭ cu încetulŭ, dela unŭ timpŭ nu a mai pututŭ vedé repetându-se acestea, se umpluse paharulŭ, şi în anulŭ 1880 s'au înţelesŭ cu toţii, inteligenţa din întregŭ cerculŭ, şi alegêndŭ o comisiă, care consta din mai mulţĭ membri din fiecare comună, cu multe acte au mersŭ o deputaţiă la şefulŭ comitatului, care a şi luatŭ în considerare rugarea acestei comisii, şi nu peste multŭ timpŭ a şi trămisŭ întâia comisiă la faţa locului, carea comisiă cercetă tóte registrele cu deamĕruntulŭ, ba ascultă pe fórte mulţĭ ómenĭ privaţĭ, pe carĭ notarulŭ îi fripsese, şi aceea comisiă cercetă vr'o 8—9 ḑile, scrise unŭ protocolŭ de vr'o 30—40 cóle de hârtiă, constatândŭ din protocólele comunelorŭ defraudare de banĭ, şi că acusele şi cele private suntŭ adevĕrate. In fine notarulŭ şi fù destituitŭ din postulŭ sĕu.

Nu trecù multŭ timpŭ şi eşì afară o a doua comisiă, din alte persóne, căcĭ se striga că „Buzĕenii vorŭ sĕ facă Daco-Româniă“. Şi acéstă comisiă percurse totŭ ca cea dintêiu, căcĭ cei interesaţĭ se pregătiseră cu advocatŭ. Cele trecute la protocolulŭ comisiei prime se şi dovediră adevĕrate, ba se susţinură şi se amplificară, şi aşa se constată vinovăţia respectivului şi de a doua comisiă, ca şi de cea dintâiu.

Aceste protocóle le censură municipiulŭ comitatensŭ şi causa o înaintă la judecătoria criminală. Constatândŭ şi acestŭ forŭ cestiunea de criminală, se trimiseră şi de aci éräşĭ în două rêndurĭ comisii, ba eşì la faţa locului chiar procurorulŭ de statŭ, carĭ comisii cercetară cu sĕptĕmânile, până ce lămuriră tóte, pe lângă martorĭ cu jurămêntŭ. Din nenorocire însĕ pentru unii privaţĭ cu cause fórte delicate a fostŭ espiratŭ terminulŭ de acusare, aşa a constatatŭ tribunalulŭ şi s'a trimisŭ îndĕrĕtŭ procesulŭ la municipiulŭ comitatensŭ.

Cu tóte acestea se înţelege de sine, că recursurĭ nu au lipsitŭ şi aşa luându-se la comitatŭ în considerare abusurile sĕvêrşite de notarulŭ, într'o şedinţă în tómna trecută se aduse hotărîre cu sentinţa, că:

De-óre ce a făcutŭ multe abusurĭ cu privaţii în acele comune şi din banii comunalĭ ce i-au contribuitŭ bieţii ómenĭ cu multă greutate, cu creiţăruşulŭ-adunaţĭ, a defraudatŭ suma de 700—800 fl.. Acea sumă sĕ o întórcă acusatulŭ comunelorŭ în terminŭ de trei lunĭ de ḑile.

Insĕ mi-e mare témă acum, că se întâmplă cu acei banĭ, ca cu racii ţiganului scrişĭ pe hârtie, căcĭ respectivulŭ notarŭ a ajunsŭ în o stare miseră şi apoi, vorba poporului, de unde nu-e nicĭ Dumneḑeu nu ia. La finea anului espiratŭ, aşternută fiindŭ sentinţa, o aprobă şi Ministrulŭ de interne. Şi aşa trebue numai sĕ se esecute sentinţa.

Cu astfelŭ de greutăţĭ au trebuitŭ sĕ se lupte bieţii Românĭ buzĕenĭ. Acum în fine suntemŭ în preséra alegerii a unui alt notarŭ cercualŭ definitivŭ. De ne-ar trimite Dumneḑeu pe omulŭ celŭ adevĕratŭ alŭ nostru apĕrându-ne de unulŭ ca celŭ din trecutŭ....

Unŭ buzĕeanŭ.

Iclănḑelŭ, la 25 Febr. 1889.

In 18 Februarie st. nou s'au revĕḑutŭ socotelile bisericescĭ scolastice din partea Prea On. Domnŭ Protopopŭ alŭ Murĕşŭ-Ludoşului Nicolau Solomonŭ. Intr'altele cu bucuriă a luatŭ spre sciinţă şi a lăudatŭ zelulŭ celŭ mare a poporenilorŭ acelora, carĭ au contribuitŭ la strămutarea şi renovarea s. bisericĭ, despre care s'a scrisŭ în preţuita „Gazetă“ în în anulŭ 1888.

In vorbirea acomodată ce o ţinù Prea On. D. Protopopŭ către poporulŭ adunatŭ s'a esprimatŭ că: cu cea mai mare bucurie vine totdéuna în comuna Iclănḑelŭ, unde pe ḑi ce merge vede o deşteptare, o luminare şi înaintare a poporului românŭ sub zelosulŭ sĕu preotŭ Romulŭ S. Orbeanŭ.

Subscrişii în numele poporului românŭ din Iclănḑelŭ aducemŭ mulţămită şi pe acéstă cale următorilorŭ binefăcĕtorĭ, carĭ au contribuitŭ pentru înfrumseţarea bisericei nóstre şi anume: On. D. Romulŭ S. Orbeanŭ preotŭ localŭ a donatŭ 20 fl. v. a. St. domna Amalia Orbeanŭ preotésă în locŭ 6 fl. 50 cr. St. dómnă: Ana Harha 36 fl. Dănilă Varga 8 fl. Vasiliu Vodă 4 fl. 55 cr. Ioan Murĕşanŭ 4 florinĭ 65 cr., Tóderŭ Şoptereanŭ 4 florinĭ 55 crucerĭ, Andronicŭ Şoptereanu 4 fl. 65 cr. Vasilie Şoptereanu 4 fl. — Magnesia Boeriu 2 fl. v. a. Şofronica Vodă 5 fl. — D. Ionŭ Boeriu proprietarŭ în locŭ, Teodorŭ Pitea învĕţătorŭ în locŭ, Marianŭ Voda, Vasilie Voda, Ioanŭ Mureşianŭ, Tóderŭ Şoptereanu, Nistorŭ Creţiu, Vasiliu Creţŭ, Ioanŭ Şoptereanŭ şi Ioanŭ Moldovanŭ câte 1 fl. v. a.

Inainte de renovarea bisericei Veselina Varga binevoi a cumpăra pe séma bisericei o cruce de argintŭ de china în preţŭ de 20 fl. — Mariuca Iclănḑianŭ o codelniţă de argintŭ dê china 20 fl. — Alesandru Bucurŭ, Marianŭ Vodă, Andronicŭ Iclănḑianŭ, Ioanŭ Murăşianŭ şi Ioanŭ Pĕcurarŭ cu toţii laolaltă au cumpăratŭ unele ornamente bisericescĭ în preţŭ de 40 fl. v. a. St. dómna Amalia Orbeanŭ unŭ vestmêntŭ de diaconatŭ 12 fl. — On. D. Romulŭ Orbeanŭ unŭ ornamentŭ de doliu pe séma bisericei 24 fl. — Despre tóte acestea până acum nu vi-s'a raportatŭ nimica şi pentru aceea venimŭ noi subscrişii a le aduce la cunoscinţa publicului, ca sĕ-şĭ afle şi alţĭ imitatorĭ. Acestea cu privire la raţiunile bisericescĭ şi şcolare. Poporulŭ se duse mulţămitŭ de vorbirea Prea On. D. Protopopŭ adresată către elŭ.

Dér mai multŭ. Séra la 7 óre se presentă *corulŭ plugarilorŭ* în numĕrŭ de 22 insĭ instruiţĭ de d-lŭ învĕţătorŭ Teodorŭ Pitea, în frunte cu on. d. Romulŭ S. Orbeanu, în localitatea parochiei spre a-i face o bucuriă protopopului lorŭ iubitŭ şi începură „Hora Plevnei“ şi alte cântece românescĭ, încâtŭ puse în uimire pe d-lŭ protopopŭ N. Solomonŭ, care până atuncĭ nu sciù nimica despre acest corŭ alŭ plugarilorŭ, constituitŭ înaintea sĕrbătorilorŭ Crăciunului.

Intr'altele făcură o probă şi din cântările bisericescĭ, carĭ fură esecutate cu atâta precisiune, încâtŭ susŭ numitulŭ protopopŭ rĕmase încântatŭ de Românii noştri plugarĭ, carĭ credemŭ că suntŭ cei dintêiu constituiţĭ în Câmpiă. Poporulŭ de prin satele vecine încă cerceteză biserica nóstră din când în când, unde coriştii plugarĭ cântă în tóte Duminecile şi în sĕrbătorĭ.

Astfelŭ decurse ḑiua de 18 Februariu st. n. când apoi pe la 9 óre séra atâtŭ coriştii plugarĭ câtŭ şi cei carĭ am fostŭ presenţĭ, ne-am depărtatŭ pe la casele nóstre între urările de „sĕ trăéscă d-lŭ protopopŭ N. Solomonŭ“, a cărui vorbire de adio pĕtrunse inima fiăcăruia dér mai cu sémă a coriştilorŭ noştri plugarĭ.

Ioanŭ Boeriu, not. senat. biser. scol. **Marianu Voda**, curatorŭ primariu.

Literatură.

„Românische Revue“ II Heft, Febr. Direction: Vien, VIII., Alserstrasse 27, a apărutŭ cu următorulŭ sumarŭ: „Das Jahr 1888“. „L. Mocsáry über die Nationalitätenfrage“. (Schluss) „Einiges über den Gang und die Entwickelung der teologischen und clericalen Cultur in der Bucovina“. Von Isidor Ritter von Onciul (Fortsetzung). „Vom romänischen Landvolke“. Nach A. I. Odobescu von M. Pryzborski. „Die Colinda, ihr Ursprung und ihre astronomische Bedeutung“. Nach S. Mangiuca (Forts). Sunt românŭ . . .“ „Rundschau“. Die medicinische Wissenschaft in Romänien Das Märchen von Argir und Helene.

Insciinţare.

Subscrisa Direcţiune face cunoscutŭ celorŭ interesaţĭ, că testimoniile de maturitate ale abiturienţilorŭ dela scóla comercială din anulŭ scol. 1886/7 şi 1887/8 se potŭ ridica din cancelaria Direcţiunei.

Braşovŭ, în 20 Februarie 1889.

Direcţiunea scólelorŭ medii gr. or. române.

St. Iosifŭ.
directorŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Roma, 4 Martie. Se asigură că Crispi va păstra şi în noulŭ cabinetŭ portofoliulŭ de interne şi de esterne. Ambasadorii Germaniei şi ai Austro-Ungariei primiră din partea lui Crispi asigurarea, că interesele alianţei triple vorŭ afla sprijinire şi în noua combinaţiune ministerială.

Bucurescĭ, 4 Martie. Comisiunea alésă de cameră în afacerea fortificaţiunilorŭ ţĕrii a luatŭ la cunoscinţă memoriulŭ lucratŭ de comitetulŭ instituitŭ pentru apĕrarea ţĕrii, care documenteză necesitatea de a se face fortificaţiunile accentuândŭ, că suntŭ de lipsă 73 de milióne lei pentru a fortifica Bucurescii, Galaţii şi Focşanii.

DIVERSE.

Halalŭ de aşa primarŭ. Precum spune „Independence Belge“, locuitorii localităţii Marcillac La Croze din Belgia se adunară dĕunădile în piaţă împrejurulŭ toboşarului (dobaşului) municipalŭ, care din ordinulŭ primarului cetea o încunoscinţare publică. Părinţii erau provocaţĭ prin ea, ca sĕ nu'şĭ mai trimetă copii la şcólă, deórece acolo se facŭ din ei nisce haimanale, băeţĭ uliţarnicĭ; ci că e multŭ mai bine sĕ'i ţină acasă pentru ca sĕ păzéscă porcii.

Cronica scandalosă europénă s'a îneavuţitŭ încă cu unŭ casŭ sensaţionalŭ, printr'o întêmplare ce s'a petrecutŭ în Belgradŭ, capitala Serbiei, în nóptea de Duminecă a fostŭ sĕptĕmâna. Etă ce i-se scrie din Belgradŭ fóiei „Wiener Extrapost“; Poliţia a desfiinţatŭ unŭ clubŭ, ai cărui membri aparţineau celorŭ mai înalte cercurĭ sêrbescĭ şi în care erau primiţĭ, atâtŭ bărbaţĭ câtŭ şi femei: Intêlnirile sociale, ce se întocmeau în orĭ-ce timpŭ din ḑi orĭ din nópte, se ḑice că erau fórte scandalóse. Damele, care luau parte la ele, suntŭ mai cu sémă soţii de-ale celorŭ mai înalţĭ demnitarĭ. Afacerea a produsŭ fórte mare sensaţiune.

Unŭ rĕmăşagŭ fatalŭ. Din Bücklabruck se anunţă, că doi tinerĭ amicĭ, Alois Schropp măcelarŭ, şi Iohann Scheibmeir morarŭ, întrară împreună Duminecă în 24 Februarie în cateneua de acolo a femeii Ditrich, care la întrarea lorŭ era ocupată a umplé dintr'unŭ butoiaşŭ de rumŭ mai multe sticle. Tinerii, privindŭ acestŭ lucru, ḑise unulŭ din ei, Scheibmeir: că elŭ ar fi gata sĕ se rĕmăşéscă sĕ bea de-odată o sticlă de rumŭ, décă Schropp i-o plătesce. Acesta se învoi, şi celălaltŭ apucă la momentŭ o sticlă plină şi o beù tótă, spre marea mirare a celorŭ de faţă; cădù însĕ la momentŭ fără simţire la pămêntŭ. Tóte încercările medicilorŭ nu-lŭ putură aduce la vieţă. Schropp şi ceilalţĭ martorĭ ai accidentului au fostŭ traşĭ în cercetare criminală.

ULTIME SCIRĬ.

Oficiósa „Correspondance de Pesth“ spune, că desbaterea asupra §-lui 25 alŭ legei militare se va termina abia la sfîrşitulŭ sĕptĕmânei acesteia şi că § 25 va fi fără 'ndoélă votatŭ de majoritatea camerei deputaţilorŭ. Mai vorbesce apoi de posiţiunea solidă a cabinetului Tisza şi ḑice, că nicĭ unŭ altŭ cabinetŭ, nicĭ unŭ altŭ ministru n'ar fi pututŭ obţiné concesiunile, ce le-a obţinutŭ d-lŭ Tisza. Elŭ a întêmpinatŭ dificultăţĭ marĭ pe carĭ unŭ succesorŭ eventualŭ alŭ lui nu le-ar puté aplana.

Oposiţionalii ungurĭ încă totŭ mai sperézā însĕ, că mulţĭ din partida lui Tisza vorŭ vota cu ei contra §-lui 25.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 4 Martie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.36	Vend.	9.38
Argintŭ românescŭ -	„	9.30	„	9.35
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.56	„	9.58
Lire turcescĭ - - -	„	10.80	„	10.86
Imperialĭ - - - -	„	9.80	„	9.86
Galbinĭ	„	5.60	„	5.65
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	128.—	„	129.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Martie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	102.10
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	119.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	114.90
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.75
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - -	104.75
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.75
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - -	99.85
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - - - - - - -	126.—
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.70
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.10
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.45
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - - -	5.68
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.58
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	59.20
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	121.25

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursŭ de efecte exotice din 31 Ian.

Losurĭ	Ausbach 7 fl.	fl. 21.—
„	Antwerpen	53.—
„	Augsburg 7 fl.	18.50
„	Baden 100 talerĭ	254.50
„	Bavaria dto	256.—
„	Bari 100 fr.	32.—
„	Barletta dto	18.—
„	Braunschweig 20 talerĭ	62.50
„	Brussella	49.—
„	Bucurescĭ 20 fr.	28.—
„	Colonia	247.—
„	Dessau 100 talerĭ	244.—
„	Graz-Raab	186.—
„	Freiburg	11.50
„	Gent 100 fr.	54.50
„	Pappenheim 7 fl.	16.—
„	Hamburg 50 talerĭ	125.—
„	„ 100 marce	256.50
„	Milan 45 fr.	18.—

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţi numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelelatŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriş	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiuşŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blaşiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copşa mică	4.09			2.19
Mediaşŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighişóra	5.45			3.59
Haşfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Braşovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timişŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accelelatŭ	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timişu			1.45	
Braşovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apaţa	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Haşfalĕu	8.36		10.24	
Sighişóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediaşŭ	10.37		11.47	
Copşa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blaşiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12 33		1.05	
Teiuşŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirişŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Cluşiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădăşelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireşŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenu omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulişu	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bĕrzava		6.28	7.55
Soborşinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăştia		11.09	11.37
Şibotŭ		11.39	12.—
Vinţulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiuşŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborşinŭ	5.30	8.46	
Bĕrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulişu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşeni

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Haţegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Baniţa	11.50	6.40
Petroşeni	12.30	7.12

Petroşeni-Simeria (Piski)

Petroşeni	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişóra	9.12	9.02

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	5.38
Sighişóră	9.16

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Mureşŭ-Ludoşŭ	4.40
Ţagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistriţa	— —

Bistriţa-Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	— —
Ţagŭ-Budatelecŭ	9.41
Mureşŭ-Ludoşŭ	1.11

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică	2.29	4.35
Şeica mare	3.02	5.05
Lómneşŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneşŭ	9.45	10.50
Şeica mare	10.20	11.20
Copşa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Miraşteu	5.21	12.36	5.53
Oşorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-sás.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-sás.		8.35	8.—
Oşorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Miraşteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.15

Notă: Numerii încuadraţĭ cu liniĭ gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.